

DUNÁNTÚLI HAZÁNK

Keresztény kisgazda- és földmives-párti politikai lap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pápa, Jókai Mór utca 15.
Telefonszáma: 14.
Előfizetési árak: egész évre 108 K., félre 54 K.,
negyedévre 27 K., egy hónap 9 K. Egyes szám ára 1.20 K.

Felelős szerkesztő:
ZSILAVY SÁNDOR.

A keresztény kisgazda- és földmives-szövetség
hivatalos lapja.
Megjelenik minden pénteken és vasárnap.

Szemle.

Szabadság és koalíció!

Különös összejövetel, ugyebár? De hát nem látunk-e akárhányszor szép rózsán rüt kernyőt? Ilyen köze van a legdelebbi szabadságszerető nép alkotmányos harcának a demokrácia szent jelszavaival üzőtt rüt játékhöz, amelyek neve koalíciós uralom. Magyarországot a függetlenségre törekvésben mindenkor komolyan vette a világ. S a népek versenyhatalisában mindenkor érezhető az, hogy az abszolutizmus is csak addig merészkedik a maga uralkodása körében, amíg nem kell attól tartania, hogy maga ellen lázítja a tisztességes külföldi elemek haragját és kiváltja azok közbelépését, nyomását. Az abszolutisztikus mozgalmak mérsékelői közé tartozott sokáig a magyar nép is, habár közvetlenül nem is érvényesíthette befolyását. Mindig volt a külföldnek egy „Untergedanken“-je, hogy ha most nem is, de ha hatalomra kerül a függetlenségre törekvők táborra, azok elronthatják a zsarnokok kised játékait egyszerre több helyen is és azért inkább mérsékeltebb komissziókat követtek el a népek szabadsága ellen. Ma is olyanformán állunk, mint a régmúltban, minden tettünk-nél azt keressük, kutatjuk, vajjon mit szól hozzá a külföld. A külföld pedig ma édes-keveset törődik velünk. Voltaképen azt sem igen tudják, hogy van-e még egy kicsiny, egy maréknyi magyarság valahol a világon. Hogy volt valamikor egy Magyarország, azt még sejtik, de tudják azt is, hogy est az országot megsemmisítették és mint ők hiszik, úgy, hogy még hirmondó sem maradt belőle.

Ama gyásszal teljes októberi napon vérszemet kapott a zsarnok és rácsapott kardjára s kimondotta, hogy Magyarország volt, nincs! Ennek pedig, ha nem is közvetlen oka, de közvetve előmozdítója, lelki rugója az a hernyó volt, amelyet Károlyi Mihály koalíciója helyezett a nemzet fájára, mely hogy elpusztult, a népek szerencséje, mert róla nem a szabadság zászlajára való selyemszálat kaptunk volna, hanem hóhérnak való kötelet.

„Csunka Magyarország — nem ország,
Egész Magyarország — mennyország!”

TÁVIRATOK.

(Saját tudósítónktól.)

A franciák és a német jóvátétel.

Páris, ápr. 21.

(A M. T. I. jelenti.) Az Havas-ügynökség jelenti, hogy a pénzügyminiszter kijelentette, hogy a kormánynak az a leg-sürgősebb dolga, hogy az állampénztárt abba a helyzetbe hozza, hogy az elpusztult területek újra épülhessenek. Ezért Németországot kényszeríteni kell, hogy kötelezettségeit teljesítse.

Az utódállamok konferenciája.

Róma, ápr. 21.

(A M. T. I. jelenti.) A Stefáni-ügynökség jelenti, hogy az utódállamok konferenciájának bizottsága tegnap összeült. A bizottság addig fog ülésezni, míg az előkészítő munkálatokat be nem fejezik.

Békénk ügye az angol parlamentben.

London, ápr. 21.

(A M. T. I. jelenti.) A Reuter-ügynökség jelenti, hogy az első ülésnapon Harrisworth külügyi államtitkár kérte, hogy a trianoni békeszerződést fogadják el másodszori felolvasásban. Az Osztrák-Magyar monarchia felosztása kellemetlen következményekkel járhat. Remélem azonban, hogy a Porto Rosei értekezlet rövidesen meg fogja oldani a többi függő kérdéseket is.

A franciák és a német császárné temetése.

Bécs, ápr. 21.

(A M. T. I. jelenti.) A Neues Wiener Tagblatnak jelentik Párisból: A volt német császárné potsdami temetéséről a francia lapok hosszabb cikkeket közölnek, melyben a gyászünnepegről emlékeznek meg. Az egyik francia lap tudósítója azt a benyomást tette az ünnepség, hogy a németek ragaszkodnak a Hohenzollern családhoz.

Visszavont színjátszási engedély.

Szeged, ápr. 21.

A M. T. I. jelenti: Bethlen-Bruckner László, nyíregyházi színigazgató 80 tagból álló társulatával Szegedre érkezett, hogy a szerb megszállott területeken magyar nyelvű előadásokat tartson. Szegeden várta egy távirat, melyben a szerb kormány visszamondja a meghívást és megtagadja az előadásoknak szerb területen való engedélyezését.

Egy „Isten hozzád“

a Ker. Kisgazda- és Földmives-Szövetség nagygyűlésén résztvettekhez.

Ti már sok százan messze-messze innét, békés otthonotok bogárhátú kicsiny házacskáiból gondoltok vissza a nagy napokra, midőn mi, jelenlétekből újabb erőt, lelkesedést és megihlető szent tüzet merítve, a béke nagy harcának fegyverét: a tollat fogjuk ismét kezünkbe, hogy megköszönjük nektek azt a nem várt, nem remélt nagy lelkesedést, mellyel magasztos eszméink támogatására még a legtávolabbi vidékről is ide sereglettek.

Előttünk állanak, lelkünkbe vésődtek azok a lelkesedéstől kipirult arcok, kik időt, fáradságot nem kimélve, eljöttek ide közibénk, hogy elhozzák a távoli kicsiny faluk becsületét magyarságának rajongó lelkesedését, megértő szeretetét, eszméink, céljaink mielőbbi kivívása érdekében.

Előttünk állanak az ifjak, kiknek izmait a teltvágy duzzasztja, a fehér haju, reszkető kezű aggastyánok, kik a multat hozták közénk biztatásul egy jobb, egy biztosabb, egy boldogabb jövőre.

Feledhetetlenül édes emlékek zsongják körül lelkünket s fülünkbe cseng, mint a harcra hívó harsonkák érchangia, biztatások, hogy csak előre, bátran, a kitűzött cél felé s ha lelkesedésünk nem kevesbedik, tetterünk le nem lohad, miénk a cél, miénk, velünk és általunk lesz a Hungaria dolorosa feltámadása, megúj-hodása.

Testvéreink! Kisgazdák, Földmivesek! Most, amidőn már távol vagytok ismét tőlünk, most bontakozik ki előttünk a mi ünnepnapunk való nagyságában. Talán még soha nem gyűlt össze ősi Pápa városában ennyi egyszerű idegen ember, talán soha nem találkozott még itt gyűlésen távoli Somogy fia a Rábaköz gyermekével, a bakonyalji községek lakója a kemesesalja földmivesével, talán soha egy ilyen megértő meleg kézszorításban, egy ilyen testvéri egyesülésben — talán soha.

Voltak idők, mikor másnemű munkálkodást követelt a haza töletek, Testvéreink! Amikor vért és életet kívánt! És akkor — akkor minden igaz fiának ott forrott, izzott lelkében a vágy: lerakni mindent a haza oltárára. Most új idők lettek! Ha volt idő, mikor halni kellett, most élni kell a hazáért, élni kell egymásért, élni egymás testvéries boldogulásáért! Ez a gondolat domborodott ki előttünk, látván nemes összetartásokat nagygyűlésünk napjain. Ti megértettétek, Testvéreink, a vajdó nagy idők intését,

megértették, hogy a változott viszonyok szerint, változott eszközökkel kell küzdenünk a saját és hazánk boldogulása érdekében. Szervezett erővel, kitartással, hogy biztosítsuk nemzeti létünket és a jövő, a szabad és független Magyarország boldogulását.

Ti, Testvéreink, az igazság és erkölcsi kötelezettségek hangoztatásával közeledtetek felénk. Mi átértettük, megértettük lelketek kívánságait; de higgyétek el és vegyétek komolyan szavainkat: a kicsinyeknek összetett éreje mindig nagy erő, melyre bátran építhetünk.

Kemény, büszke sorompóban állot-

tatok mellettünk, most, amidőn egy meleg *Istenhozzádot* kiáltunk utánatok s kérünk Benneteket, hogy az a lelkesedés, mely itt előttünk megnyilvánult, ne múló szalmaláng legyen, hanem egy jobb jövő fegyvereinek izzasztó, forrasztó, kovácsoló tüze, egy biztos záloga annak, hogy kézt-kézbe téve, tudtok egymás mellett és egymásért dolgozni, áldozni s ha épen kell — hát meghalni is.

Nagy, tiszta, szent célokért küzdő seregünk midőn egy szíves, meleg *Istenhozzádot* kiált felétek, kérünk Benneteket, legyen a mi első nagygyűlésünk napja örökre feledhetetlen emlék lelketekben!

A mi nagygyűlésünk.

(y.) Hatalmas, a maga nemében ritkaság számba menő impozáns nagygyűlést tartott *Keresztény Kiszgazda és Földmives Szövetségünk* Pápán, folyó hó 16. és 17-én: A Dunántúlnak több mint kétszáz községe képviselte magát. A Griff-shálló viharvert nagytermében ott zajlott, ott égett, lüktetett a dunántúli föld népének szíve, lelke. Annyi mellőzés, igazságtalanság, amely ezt a becsületes, józan, hangyaszorgalmu, keresztény magyar népet érte és éri ma is, teljes masszájában, teljes egészében csak most bontakozott ki előttünk, amikor a kiküldöttek egyenként elmondották községük szerencsétlen helyzetét. Bámultuk azt a fegyelméletet, amely ekkora igazságtalanság, oly sok bántó, sőt itt-ott megszegyentető bánásmód dacára is, uralta a két napos nagygyűlést és a panaszok közé nem kevert disszonáns, elkeseredett hangokat, hanem igazságuk tudatában, mindvégig megőrizték komolyságukat azokhoz a nagy eszmékhez méltóan, amelyeknek megvalósítására a nagygyűlés válialkozott. Hazájukért, keresztény magyarságukért aggódó lelktől nem egyszer, sőt igen gyakran könnyekig megható erővel tört ki ennek az ősi, a magyar nép gerincét alkotó földmives népnek szívéből, akinek hazaszereteten, vallásosságán, erkölcsén nem ütött csorbát, nem hagyott foltot a zsidóság vörös rongya alatt duhajkodó kommunisták örültsége. Puritán jellemén, tisztességén megtörött és a nagygyűlés teljes jogot ad annak a reménylőknek, hogy a jövőben is meg fog történi minden olyan kísérlet, amely magyar hazánk, hitünk, kereszténységünk ellen meri felemelni szentségtelen kezét, száját, vagy piszkos íróttalát.

Az ősi erő, a föld éltető, tápláló ereje nyilatkozott meg a maga nagyságában, erejének teljében, fenségében és mi gyönyörködve néztük nemzetünk egészséges gerincét, egészséges tölgyét, melynek lombos ágai újra, nemsokára kinyílnak a maguk pompájában; hiába szabdalta le róla azt a hitvány nációk ordatlan bicskájá; kivirágzik, kilombosodik, amely után elhagyjuk szenvedésünk, könnyeink között született imánk első sorát, a másodikat pedig himnuszként énekeljük majd: *Egész Magyarország mennyország!*

Mi pedig, erőt merítettünk a nagygyűlésből és megacélosodott izmokkal, le nem téve a nyilgyenes útról, meg nem tántorodva egy pillanatra sem, még üldözöttetések árán is visszük tovább a

kezünkbe adott fehér, mocsoktalan lobogót és el nem hagyjuk a keresztény kiszgazda és földmives osztályunkat, s nem nyugszunk, míg jogos igényei, panaszai kielégítést nem nyernek. Nem engedjük visszalödni őket a nagybankok karjaiba, hanem azon leszünk, hogy gazdasági függetlenségüket megtarthassuk a maguk és a keresztény magyarság hasznára, üdvére. Az ő erejük a mi erőnk, mindnyájunk ereje. Gyöngeségük, a mi gyöngeségünk és a keresztény magyarság megsemmisülését jelentené. *Ezt csak elvetemült, önző lélek akarhatja:* magyar, hazáját szerető, keresztény polgár, munkás iyy elvetemültségre még pillanatnyi előnyökért sem lehet képes. *Hitünk erős, karunk acélos, keresztény kiszgazda és földmives testvéreink, előbb vagy utóbb, de győzni fogunk!*

A Griff-shálló nagytermében.

1921 április 16.

Zsilavy Sándor id. elnök nyitotta meg a nagygyűlést a következő lelkes szavakkal: Kedves barátaim! Ezelőtt hat hónappal útnak indítottunk egy hatalmas mozgalmat, amelyet csendben, nem kürtölve, lármázva csináltunk meg, mely mozgalmat megszülte a vörös uralom, megszülte a kommunizmus. És ezektől mi tanultunk, mert hiszen még az ellenségétől is lehet tanulni. Ezeketől is tanulhatunk jó dolgokat. Tőlük tanultuk el azt, hogy egy csekély számú tömeg milyen hatalmas erőt tud produkálni, ha szervezeten van. Hát akkor mi, akik ennek az országnak 70—75 százalékát tesszük! Ha ezt a hatalmas tömeget már jóval előbb felismerték volna: felismerték volna, hogy hatalmas erő rejlik a keresztény magyar népben, ha ezeket erős szervezetbe összetömörítették volna, ma a pénzügyminiszternek nem kellene azon gondolkoznia, honnan teremtesse a milliárdokat, melyeket a Károlyi-forradalom és a vörös uralom elpocsékoit. Ha erős szervezetbe összekovácsolódott volna a keresztény kiszgazda és földmives osztály, nem jöhetett volna a zsidó uralom erre a házára, nem lett volna hatalom, amely a kiszgazda társadalom bőrére tud politikát csinálni. Mi, kicsi emberek kezdtük el a munkát. Nagy embereket nem tudtunk hozzá kapni. Alul, a fundamentumnál kezdtük építeni. Megteremtettük az épület fundamentumát a nép között és erre építjük fel hatalmas, monumentálisnak ígérkező épületünket. Mikor itt látom önöket magam előtt, látom hat hónapi munkámnak eredményét. Össze tudtam hozni 260—270 községet egytől, olyan keresztény szervezetbe, olyan keresztény szolidaritásba, hogy egyik község jalkiállítását nem fogja

a másik község kárörvendve fogadni, hanem segítségére siet. (Ugy van! Taps.) Erőm önökben lesz. Ha önök elhagynak, abban a pillanatban megszűnt az én erőm is. Ha önök a magyar ősi erőt kovácsolják az én csekély erőmmel egybe, akkor legyenek meggyőződve, nagyok és hatalmasok leszünk. Ebben a rendíthetetlen hitben nyitom meg nagygyűlésünket. A jó Isten áldását kérem mindnyájukra és tanácskozásainkra. Kérem önöket, ügyes-bajos dolgaitak komolyan tárgyalják és ne hagyják magukat elragadtatni. Törvényes alapon állunk. Amit a törvény kimond, azt követeljük, hogy hajtsák is végre. Gyűlésünk befejezése után, mikor együtt lesz az összes községek ügyes-bajos dolga, kinyomtatjuk és az elnök urakkal egyetemben felvisszük Budapestre illetékes helyekre és így nemcsak írásban, hanem szóval is követeljük az abban foglaltaknak keresztültvitelét. Ujból szeretettel üdvözlöm mindnyájukat, a nagygyűlést megnyitom. (Hosszantartó éljenzés.)

Birnauer Janos bakonyszentiváni elnök állott fel szólásra. — Egykor a bibliai ember elhíntette a mustármagot. A kis magból hatalmas fa lett. Pápáról indult el ez a mozgalom. A kicsi kis mustármag, amit egy ember, egy tanító társam a földbe ültetett, ápoit és — ma már örvendő szívvel kell neki gratulálnom, mikor látom, hogy az a mustármag hatalmas fává nőtt. Ez a kertész az én kedves barátom (Szünni nem akaró taps és éljenzés), kedves kollégám, Zsilavy Sándor. Nem szánj-ó-vető ember, nem az édes anyaföldet művelte. A fejeket, az elméket csiszolta. Nem tehetem, hogy mikor látom ezt a mustármagot, azt a munkát, melynek én évek óta szemlélője vagyok, itt is, ott is hallottam lekicsinyelni, de ez a lekicsinylés oda vitte az ő munkáját, hogy most egy hatalmas erő lett belőle. (Ugy van!) A mai nap egyike legszebb napunknak. Büszkék lehetünk erre, mikor látjuk, hogy az előttünk levő tömeg a nemzet gerincét képezi. Egyet kérek önöktől: ne hagyják el a kerétszi, aki a magot elvetette. (Nem hagyjuk el soha!) Kövessük a zászlóhordozót, aki hűségesen fogja lobogónkat lobogtatni. Tegyük ezt a napot egyik legszebb napjává életünk. Üdvözlöm őt, mint a mustármagvetőt. Adja Isten, hogy lássa ennek a fának gyümölcsét. (Éljen!)

Zsilavy Sándor id. elnök: Igen tisztelt közgyűlés! Az én szeretve tisztelt kollégámnak ezekért a meleg, szívből jövő szavakért a leg-hálásabb köszönetemet nyilvánítom és csak tizedrészt kérem önöktől annak a szeretetnek, amellyel én a keresztény kiszgazda és földmives osztály iránt viseltem. — Most áttérünk az egyes községek ügyeinek tárgyalására.

Ajkarendek. Előadók: *Káplár Ferenc és Wolfram János.* A házhelyek ügyében az eljárást megindították. Az igénylőket az előjáróság megállapította, egyéb azonban ebben az ügyben nem történt.

Községünk lakosságának összes földje 1121 kat. hold. Közgelőnk 124 kat. hold, tekintve azonban, hogy községünk lakosságának 400 szarvasmarhája és 200 lova van, ez nem elég. Legalább is még 80 kat. holdra volna szükségünk, amit a zirczi apátságnak községünk határában levő birtokából kérelmezhetnénk. Kisbérleteket nem adtak le.

A nagygyűlés elhatározza, hogy Ajkarendek község házhelyügyében a vármegye alispánjához fordul orvoslásért. A közlegelő ügyében megkeresi a nagygyűlés a zirczi apátságot és ezzel egyidőben a földmívelésügyi miniszteriumot. A kisbérletek ügyében felirattal fordul a nagygyűlés az alispáni hivatalhoz, hogy szo-

ritsa rá a zirczi apátságot a kisbérletek leadására.

Bódé. Előadók: Kaufmann János és Balassa János. A község előjárásága letárgyaltatta a házhelyek ügyét; mivel azonban a házhelyekért nagyon magas árt kérnek, az igénylők visszaléptek.

Zsilavy Sándor: Engedje meg a nagygyűlés, hogy felhívjam figyelmét a törvény idevonatkozó rendelkezésére, amely azt mondja, hogy a vételár megegyezése tárgya. Ez azonban békés úton az esetek 90 százalékában nem sikerült, mert olyan magas árakat kértek, amelyeket megadni lehetetlen volt. Ezért — mint ebben az esetben is — a házhelyigénylők visszaléptek. Ne tegyék ezt. Nemcsak kétfő áll a vásár. Beeszel ebbe a földmivelésügyi miniszterium és a házhelyrendező bizottság is. Tehát ha békességes úton nem tudnak eredményre jutni, akkor azonnal kérjük a házhelyrendező bizottság kiküldését. A bizottságba a házhelyigénylők közül is be kell választani bizonyos számú tagot és a bizottság tárgyalásán önök is résztvesznek. Több esetet tudnék felhozni, hogy a házhelyrendező bizottság a házhelyért kért összeget felére szállította le. Ha nem tudják, hogyan kell a bizottságot kikérni, akkor írjanak nekünk és mi azonnal kérelmezni fogjuk. Indítványom Bódé község ügyében az volna, hogy kérjük a házhelyrendező bizottság kiküldését az alispán úrtól.

A nagygyűlés az indítványt egyhangulag elfogadja.

Kaufmann János és Balassa János. A községnek közlegelője nincs, bár igen nagy szükség volna 150 holdnyi közlegelőre 12 lovunk, 137 szarvasmarháknak és 143 sertésünk számára. A cséki határban öv. lhász Lajosné haszonélvezetében levő nagybirtokból lehetne a közlegelőnek való földet kihasíttatni. Kisbérleteket nem kérhetünk, mert a község határán belül nincs nagybirtok.

A nagygyűlés a közlegelő ügyében kérvényt intéz a földmivelésügyi miniszterhez és ugyanekkor megkeresi ez irányban öv. lhász Lajosné.

Bodorfa. Előadók: Nagy Ignác és Imre Károly: A házhelynek alkalmas földet a tulajdonosok békés úton nem akarják átengedni. A jegyző úr pedig ezeket a pártján van. Ezért az igénylőket elutasították. Kérvénnyel fordultunk a szolgabíróhoz. Ügyünk még nem nyert befejezést.

A nagygyűlés felszólítja a Ker. Kisgazda- és Földmives-Szövetség bodorfa elnökét, hogy kísérelje figyelemmel a házhelyügy menetét és a pápai elnökséget értesítse róla; egyúttal kérelemmel fordul az alispán hivatáshoz, hogy a házhelyrendező-bizottságot küldje ki.

Nagy Ignác és Imre Károly: Községünknek van 15 drb. lova, 245 drb. szarvasmarhája és 300 drb. sertése, közlegelőnk azonban nincs. 100 kat. holdat szeretnénk a határunkban levő alapítványi nagybirtokból kihasíttatni.

A nagygyűlés megkeresi e tekintetben a nagybirtok tulajdonosát és kérelemmel fordul a földmivelésügyi miniszterhez.

Nagy Ignác és Imre Károly: Kisbérletet sem kaptunk, mert olyan nagybirtoktól vagyunk körülveve, amely nem ad kisbérletet, ha csak a törvény arra rá nem szorítja. Ezt a birtokot zsidó bérlet béli. A községtől mintegy 100 öl távolságra kezdődik ez a nagybirtok. Községünket még több birtok is határolja: nyugatról gróf Esterházy Ferenc, keleten a nemesanyai birtok, északon pedig hitbizományi birtok övez bennünket körül úgy, hogy mi terjeszkedni nem tudunk. A hitbizományi birtokot nem nekünk,

kisgazdáknak, hanem Krausz Ignác nevű zsidónak adták bérbe.

A nagygyűlés Bodorfa község kisbérleteinek ügyében megkeresi a közoktatásügyi minisztert, ha pedig a kisbérlet leadását megtagadják, a nemzetgyűlés elé tárja a helyzetet.

Csékut. Előadók: Czili János és Fülöp László: Házhelynek alkalmas föld a kisgazdák birtokában van, akiknek maguknak is szükségük van a földre. A földjüket hajlandók volna átengedni házhelynek, de csak abban az esetben, ha az uradalom a birtokában levő földből kárpótolná őket. Tehát földet földért akarnak cserélni.

A nagygyűlés kéri a házhelyrendező-bizottságnak Csékutra való kiküldését. A bizottság működéséről értesítse a Szövetség elnökségét.

Czili János és Fülöp László: Közlegelőre nincs a községünknek szüksége, mert az van. A kisbérleteket sem Jókai-Ihász Miklóstól, sem pedig Nizé Ferenczétől nem kaptuk meg.

A nagygyűlés megkeresi ez irányban Jókai-Ihász Miklóst és a földmivelésügyi miniszteriumot táviratilag, felsorolva benne mindazon községeket, melyek a kisbérleteket nem kapták meg.

Farkasgyepű. Előadók: Leimeiszter Imre és Szabadics Imre: A jegyző úr csupán csak gyűlést tartott a házhelyügyben, de házhelyet nem kaptunk.

A nagygyűlés utasítja a Szövetség elnökségét, hogy tegyen feljelentést a jegyző úr ellen az alispán úrnál és kérje a házhelyrendező-bizottság kiküldését.

Leimeiszter Imre és Szabadics Imre: Közlegelőnk bérben bírjuk. A bérletet évről-évre emelik. Az idén 50 q burgonyát követelnek, holott nekünk is úgy kell azt a szomszéd községekben beszerezni, hogy szükségleteinket fedezhessük. Ez a 30 hold közlegelő 16 ló, 122 szarvasmarha és 65 drb. sertésünk részére kevés. Legalább is 120 hold közlegelőre volna szükségünk.

A nagygyűlés megkeresi a veszprémi püspökséget és a földmivelésügyi miniszteriumot is, hogy a szükséges mennyiségű közlegelőt a püspökség bocsássa a község rendelkezésére.

(Folytatás a jövő számunkban.)

Népgyűlésünk.

Vasárnap délután fél 4 órakor a Keresztény Kisgazda és Földmives Szövetség — az esős idő miatt — a Griff-szálló nagytermében tartotta meg hirdetett népgyűlését. A hatalmas terem zsúfolásig megtelt. Elsőnek Zsilavy Sándor, a szövetség ügyvezető elnöke lépett az emelvényre és hatalmas beszéddel kelt védelmére a keresztény kormányzatban megnyilatkozó keresztény irányzatnak.

Bevezető beszéde után így folytatta:

Gazdasági harc a zsidósággal.

Egy 50 éves gazdasági munkálkodás minden gyümölcsét, amit a zsidóság a maga részére felhalmozott, máról-holnapra megtörni s a keresztény magyarság részére megszerezni nem lehet. Az a kérdés, mélyen tisztelt nagygyűlés, állni tudjuk-e állhatatosan tovább a harcot. Ha elcsüggedünk, útközben lemaradunk, akkor elvesztünk, de ha lesz egy tömeg, ha lesznek lelkes emberek, akik belátják, hogy a keresztény Magyarországot máról-holnapra megvalósítani nem lehet, akkor a végső küzdelem győzelme nem lesz kétséges. Ha olyanok lesznek, mint a híres római vezér csapatának katonái, aki kevés fegyveres erővel rendelkezett ugyan, de vasfegyelmet tudott tartani, olyant, mikor a megáradt folyón vezette keresztül csapatát, négyes sorokban masirozta a vízben

és a rohanó ár bár kisodorta a lovat egyik-másik alól, uszva haladtak tovább a négyes sorban, de a sorból kimaradni egyiknek sem volt bátorsága.

Testvéreim! Ha a keresztény magyarság össze tud egy ilyen erőt, egy ilyen hatalmas csapatot kovácsolni és ha jön a hullám és egyik-másik alól kisodorja a lovat, de szenvedve is benn maradnak a sorban, ha ilyenekké kovácsolódunk össze, akkor a zsidóság és a szociáldemokraták itt többé hatalomra nem jutnak. Ehhez azonban erős, meg nem alkívó keresztény lélek kell. Ha a keresztény kisgazda és földmives osztály, amely ennek a nemzetnek a gerincét alkotja, megérti ezeket az elveket és testvéri jobbot nyújt és tud nyújtani a nagy küzdelemben a keresztény intelligenciának, akkor nagy lesz ismét Magyarország, lesz még kalács, lesz még tányér kenyér és akkor felvirrad a napunk és dicsőségesen ragyog újra a kettős kereszt.

A vörös rongy uralma.

A vörös rongy itt nem diadalmaskodik többé. Ezért innen, erről a helyről nekik is megüzenem, a dunántúli kisgazdák nevében, hagyják el azt a maszlaloló internacionális tábort, mert nem adunk többé hatalmat nekik, hogy azt a haza ellen használhassák fel. Adunk jogot, kenyeret, de csak annak, aki ezt a hazát szereti, aki nem árulja el. Akinek a háromszínt nemzeti lobogónk semmi és fel tudja cserélni vörös rongyért, annak nem adunk kenyeret és ha sztrájkolni mernek, megmutatjuk, mi is kisztrájkoljuk a kezükből a kenyeret. (Hatalmas taps és éljenzés.) A keresztény munkásság meg fogja találni közötlétnek otthonát, annak testvéri jobbot nyújtunk. De hogy megégyeszer jöjjön egy Károlyi-forradalom és ezt kövesse az internacionális kommunista tábor, amely elrabolja az ország kincseit és kockára tegyen itt nemzeti munkát, vagyont, életet, kultúrát, mindent, amit egy nemzet szorgalma, kegyelele, egy ezeréves keresztől örökölt, ápolott és létrehozott, arra ne merjenek gondolni, mert a kaszával tudunk nemes, hasznos munkát végezni, de azt a kaszát ki is lehet egyenesíteni. Azért járjuk az országot, hogy itt egy egységes, zsidómentes Magyarországot teremtsünk, ha most nem is, de idővel, kitartó, erős munkával és ezt nem burkoltan, hanem nyíltan akarjuk megteremteni. Kijelentem, hogy a Keresztény Kisgazda- és Földmives-Szövetség nem burkoltan, leeresztett sisakkal, hanem nyíltan, felemelt fejfel kimondotta, hogy gazdasági harcban áll a zsidókkal és ezt a gazdasági harcot végig küzdi. Vagy a keresztény magyarság erejével győzünk, vagy ha az pipogya lesz, akkor elbukunk. (Nem leszünk! Nem leszünk!) Vannak műkeresztények, akik azt mondják, hogy kereszténytelen felebarátainkkal így bánni, felebarátainkat gyűlölni. Én nem gyűlölöm őket. Gyűlöletet nem hirdetek. Gyűlölni csak felfelé lehet. Lefelé nem gyűlölünk, csak utálunk. A kereszténység mindig megmérhetetlen magasságban állott a zsidóság felett. Mi nem gyűlölhetjük őket, hanem undorodunk tőlük. (Ugy van!) Ezt szeretném belevinni mindenkiébe.

A kommunizmus haláltánc.

A kommunisták tejjel-mézrel folyó Kánaánt festettek élénk. Azt mondták, a boldogulás minden eszközét ide hozzák élénk és olyan boldog lesz a magyar, amilyen még sohasem volt. Ezek a senki emberek bele ültek a mi javainkba és sajnos, igen sokan megtántorodtak s mentek utánuk. Erre van egy jó magyar közmondás: „Aki bogár után indul...” (nem mondom meg, hova vezet). Oda vezetett bennünket ez a ripók népség, ahol most vagyunk.

Ezeknek a mulatozásait kell most vagyonválság és egyebek alakjában megfizetnünk, akik ebben a mulatságban részt sem vettünk. Itt vagyonválság kell, fizessenek azok, akik elherdálták az állam vagyonát. Van még belőle nálunk, még nem vitték ki mindent, ámbar eleget kicsempésztek.

Egyforma gondolkodásuk fogjanak össze.

Én akkor, amikor a Kisg. és Földm. Szövetség kocsiját elindítottam, hogy menjen és szedje fel a keresztény kisgazdákat, akkor, amikor őket egy táborba akarom tömöríteni, meghívtuk közénk a keresztény intelligenciát, a keresztény munkásságot, a keresztény iparoságot, mert akiket úgy cél vezet, akiknek egy a gondolkodásuk, egy a szívverésük, azokhoz szívesen megyünk és azok jönnek szeretettel velünk. Osztályuralomról itt nincs szó. Nekünk nem kell diktatúra. Elég volt már a diktatúrából. A keresztény kisgazdák is megunták már a diktatúrát. Önöknek nem kell diktatúra; mi nem követelünk többet, csak egyenlő bánásmódot a többi polgárral. (Ugy van) Egyenlő elbánást, ebben a szegény Csonka-Magyarországban, hogy itt ne legyenek kiválasztott osztályok, kasztok, hanem itt minden polgár egyenlő elbánásban részesüljön. Egyik osztályt ne terhelje meg az állam jobban, mint a másikat. Mert, tisztelt közgyűlés, ha az uszó hajónak csak az egyik oldalát terheljük meg, a legkisebb hullám is felborítja. Ha nem egyenletesen helyezik el a súlyt, az nem tud a hullámokkal megbirkózni. Így van ez az állam hajójával is. Hacsak az egyik néposztályra, ha csak az egyik néprétegre helyezünk minden terhet, akkor az állam hajója is könnyen felborul. Ha megértik fenn is, alant is mindezt, ha megértően fogadják a haza érdekében kifejtett nehéz, de eredményeiben a közre kiszámíthatatlan előnyökkel járó mozgalmunkat, hogyha ezekkel a magas, szép, fenséges gondolatokkal ezt a gazdasági harcot végigharcoljuk és ha nemzetmentő munkánk tovább is ezek az eszmék fogják irányítani; akkor hiszem, lesz Magyarország, lesz Kárpátok, lesz Bánság, lesz Erdély és lesz még egy Kárpátoktól körülövezett, zsidómentes keresztény Magyarországnak! (Leikes éljenzés.)

Zsilavy Sándor, lapunk felelős szerkesztője után Schandl Károly emelkedet szólásra a népgyűlés szüneti nem akaró meleg, szeretetteljes ovációja mellett.

Keresztény értelmiség és a kisgazdák.

Tisztelt népgyűlés! Magyar testvéreim! A nemzetgyűlés keresztény kisgazda és földmíves Pártjából való képviselők közül sokan akartak lejönni, de ebben a pillanatban Budapesten súlyos politikai válság van és ez sokakat visszatartott. Délelőtt, délután tanácskozások folynak a pártban, amelyeken ők is részt vesznek és ott iparkodnak ugyanazon elveket szolgálni és diadalra juttatni, amelyekért most itt vagyunk.

Mielőtt a politikai pályára mentem volna, a nagy Széchenyi munkáját tanulmányoztam. Ebből merítettem azt a rendíthetetlen hitemet, hogy ország és a nép csak úgy maradhat fenn, ha ebben a hazában a föld keresztény népe és a keresztény értelmiség összefog. Egyiknek sem szabad a másik rovására cselekedni. Erről a helyről szölk a keresztény értelmiséghez Értse meg a keresztény föld népének lelkét és szívét. Évekkel ezelőtt, amikor Budapesten az egyetem ifjúságát a Széchenyi Szövetségbe tömörítettem, nekik is azt mondtam, menjenek falura, menjenek a magyar faj közé és ölkezzenek vele össze. Megfogadták szavamat. Kimentek

és azt észlelték, hogy a magyar fajtát egy szűrű, melyet nem vesz észre. Ettől kezdve ez a fiatalság mindent elkövetett a nemzet gerincének megmentésére.

Óriási, hogy Dunántúl kisgazdái ragaszkodnak a keresztény irányzathoz s ezzel elítélve vágják afnak, hogy a liberálisizmus a kisgazda társadalom hátán kapaszkodjék újra hatalomhoz.

Ha későn jön a földreform, senkinek sem kell a föld.

A magyarságot vissza kell juttatni birtokállományába, a föld, a műveltség, s a tőke terén. Azé az ország, akié a föld. Legyen tehát azé, akinek ez a haza, a haza minden róge, minden időben, jó és viharvert keserű napokban is: szent volt. (Ugy van!) A földreform célja, hogy a magyar fajnak visszaadja a földet. Nagy kár az elveszett hónapokért, melyek elmúltak a reform végrehajtása nélkül. Addig-addig késlekednek, míg rájön a mezőgazdaságra a rossz idő, a rossz gazdasági viszonyok, mert ekkor már nem kell senkinek sem a föld. (Ugy van!)

Pénzkérdésünk és a mezőgazdaság.

A pénzkérdés megoldásával kapcsolatban az áresésekről szölk s rámutatott, hogy ennek is a mezőgazdaság adja meg az árát.

A mezőgazdaságot válság fenyegeti. Állatnyésztésünket a katasztrófától csak a szárazság megszüntte mentette meg, de a válság azért nem múlt el. Földmíves politikánk terén bizonyos mulasztásokat lát, amelyeknek következménye az állatárak egyoldalú árzuhanása. Az állatkivitel már hónapokkal előbb meg kellett volna engedni, akkor most legalább is elértük volna azt, hogy az ipar és kereskedelmi cikkek arányában estek volna az állatárak és nem úgy, hogy ezen az oldalon 30–50%-os áresés mellett az ipar és kereskedelmi cikkek alig mutatnak 2–3%-os áresést. Ez katasztrófális veszedelembé döntheti mezőgazdaságunkat, amely viszont magával fogja rántani a kisipart, a kis-kereskedelmet, sőt az értelmiségi osztályt is, tehát a nemzet legértékesebb keresztény rétegeit.

A gabona szabadforgalma is későn jön.

A gabona szabadforgalma is későn jön, ha nem gondoskodunk széles látókörű vámpolitikáról. A világverseny, amely a buzatermő területek nagy kiterjesztésének következménye, a termelési költségeken alul szorítja a magyar buza árát. Amíg a mezőgazdaság kihasználhatta volna a háborus viszonyok konjunktúrális állapotát, addig nem engedték meg, hanem rekvirálások, maximálásokkal szorították vissza a versenytől. Most, amikor alkalom adódna, már olyan gyenge lesz a mezőgazdaságunk ezen a téren, hogy a nagy világgazdasági versenyekkel szemben nem tudja megállni a helyét.

Bortermésünk.

Elmulasztotta a kormányzat — a borkivitel állandó megnehezítése mellett — a magyar-bor külföldi piacainak gyarapítását is. Ez a politika viszont a magyar bortermelés súlyos válságát hozhatja reánk.

Végül sürgette a mezőgazdasági ismeretek nagyobb arányú terjesztését s a talajjavító anyagokról való gondoskodást. A keresztény kisgazda és földmíves nép érdekében csak olyan politikát támogathat, mely mindezzel számol.

***

A nagygyűlés szinte könnyedén megható ünnepélyben részesítette Schandl képviselőt beszéde végén, amelynek Kalmár Ferenc kisgazda keresetlen szavakban adott kifejezést.

A hatalmas népgyűlést Zsilavy Sándor, szövetségünk elnöke zárta be, melynek végén a lelkek mélyéből felszokott a magyarok imája: a Himnusz. Ott zokogott, ott sirt mindegyikünk szívében a keserű panasz:

„Megbűnhődte már e nép a multat s jövődőt”.

Este látogatott bucsuvacsora volt Schandl Károly nemzetgyűlési képviselő tiszteletére a Griff-szálló nagytermében, amely alkalommal Zsilavy Sándor Schandl Károlyt, Schandl Károly viszont a Szövetségnek népszerű elnökét ünnepelte meleg, elismerő szavak keretében.

Keresztes Gyula, Szövetségünk elnöki tanácsának tagja, Schandl Károlyról emlékezett meg a tőle megszokott gyönyörű, kerekded beszédében. Hoffmann Gyula (Mindszentkálta) úgy az ünnepelt képviselőt, mint a Szövetség ügyvezető elnökét élte keresetlen, lelkes szavak kíséretében. Szabolcs György (Fityeháza) szintén a fentiekre mondott szívből jövő pohárköszöntőt. Zsilavy Sándor Keresztes Gyula pápai kisgazdára emelte poharát, mely után Keresztes Gyula köszönte meg az ovációt és élte a vacsorán jelen levő hölgyeket. Varga József (Sikátor) hazafias, lelkesítő beszédében ünnepelte az összes jelenlevőket. Zsilavy Sándor elnök a nagygyűlésen megjelent összes községre mondott megleghango elismerést. Végül Kalmár Ferenc kisgazda ünnepelte Schandl Károlyt.

Gróf Esterházy Jenő

„A bú megejt, a könnyünk im kicsordul,
Ellágyulok, a sir úgy megriaszul,
A fájdalom szétborítja bálcsességünk,
Mint égő láng az olvatag viaszul.
Nincs erőnk, hogy szilárd hittel megálljunk,
A rideg ormon, mely befedi őt,
Csak meghajunk némán, csendesen
Fájó emléke búcsú árnya előtt.”

zajtalan élet, csendes elmúlás, ez volt megírva számokra a végzet könyvében: nemes Esterházy Jenő gróf.

Nem jársz már itt közöttünk halovány arccal, melyet oly kevésszer láttunk mosolyogni, mert reád szállt a halál igaz lehellete és itt kellett hagynod azokat, akik igazán szerettek: a Te szegényeidet!

Elment tőlünk lassan, fokoként, hogy hiányát ne érezzük oly fájdalmasan, előbb a birtokát, hatalmas uradalmát hagyta el, majd a várost, majd végül elment mindnyájunktól, akik őt szerettük — örökre. Mikor pár évvel ezelőtt bucsut mondott uradalmának és nyugalmat keresni visszavonult az egy szobából álló szerény bécsi lakásba, senki sem hitte, legkevesebb talán ő maga, hogy a jótékony-ság terén örökké agilis, mindig mások javáért fáradozó egyénisége oly hamar feltalálja az örök nyugalmat, ahol nincs küzdelem, nincs babér: de nincs bosszú és nincs irigység, csak a mindent elfodó hantok csendes, békés nyugalma.

Gróf Esterházy Jenő nem volt a mi közéletünk mezejére való, melyre főrangú születése tulajdonképpen praedestinálta volna. Neki nem kellett az a tér, ahol urrá lesznek mindenütt és minden vonalon azok, akik csak rombolni tudnak, de alkotáshoz, építéshez sem tudnak, sem tehetségük, sem türelmük — de szívük sincsen. Az ő hatalmas nagy emberbaráti szíve — legtöbbször az ismeretlenség mezébe burkolódva — a nyomor, a szükség, a keserv szűk tereit kereste fel, itt gyújtogatott enyhéző, boldogító mécseket. Neki az ő nagy szívével jobb volt nem látni, hogy miként halnak meg naponta e hazáért — szájjukkal azok, kik a hazáért élni, sem tudnak, fáradni nem akarnak s mogorván fordulnak el nagy gögös

mődjükban, ha egy szegény ványadt kéz, könynyekkel felt, beesett szem kenyérért esdekel.

Gróf Esterházy Jenő nagy volt, mint ember, nagy volt, mint emberbarát az ő egyszerű visszavonultságában is. Az ő nemes élete, egyszerű szerzetesi zárkózottsága, olyan csendes, zaj nélküli volt, mint az árnyas lombok között tovahaladó pataké, mely két kézzel szórta dás lelke nagy kincseit, még akkor is, ha magának talán szűkösen telett. Az ő élete a jótékony-ság volt.

Ki magas rangja mellett szerény, nagy hatalmában visszatartó, bőség közepette mértéketlen tudott lenni, már csak azért is jogos igényt tarthat örökös hálaakra, tisztelőinkre és megbecsüléseinkre, mert hogy megmaradhasson az erény útjain, nehezebb akadályokkal, csábítóbb ígéretekkel kellett küzdenie, mint amannak, ki aiacsony származásánál fogva inger-telen homályban éli napjait.

Gróf Esterházy Jenő mindenkor Krisztus szellemében cselekedett, mert mindenkor és elsősorban a szegényekért, az elhagyatottakért cselekedett; az ő országa nem e világból való volt; kincseit nem e rövid földi élet élveire gyűjtötte, de mások, a szegénység, a nyomor, a szükség enyhítésére, boldogítására használta fel; ő tudott szerény lenni gazdagsága közepette, tudott lemondani, csak azért, hogy jótékony-ságot gyakorolhasson.

Korán költözött el gróf Esterházy Jenő és éppen akkor, mikor még ő reá oly nagy szüksége lett volna a szegénység azon körei-nek, melyet az ő nemes, nagy lelke vezetett, istápoltt és szolgált. De ama nemes harcot becsülettel megharcolta s eltétett számára az életnek koronája. Megnyugvással szállhatott sír-jába, hogy élte kötelességeit emberfeletti mődon teljesítette. Szellemtőze visszaolvadt a nagy mindenségbe. Ő megnyugodott, mert nem küzd már tovább e sivár lét bús küzdelmeit — mi-ként mi — rideg és szivfájtó öntudattal. Porló részeinek szelid álmaít betakarja az elmulás sápadtarcu nemője az örök, bánatos nyugalom fátyolával. Holtteste ott fog pihenni a család nagyjai között a nagyannai sírban.

És mi, itamaradtak sírassuk őt meg a megérdemelt gyász őszinte könnyeivel. Ha látjuk, hogy helyét senki pótolni nem tudja, ne hagyjuk azért lelkünk felett úrrá lenni a vigasz-talanság kétségeit, hanem mindnyájan — külön-ösen a nagyok és módosok — merítsenek munkás és áldozatkész életének példájából tanuságokat; tegye kegyeltes emlékezésünk gróf Esterházy Jenő lelkünkben halhatatlanná. — Kivánjunk neki boldog nyugvást, csőndes álmodat, bucsuzzunk el tőle könnyes szemek-kei, borongó lélekkel, de egyszersmind nagy, sőtét megnyugvással: hiszen ő már boldog. Bucsuzzunk el tőle, hadd legyen álma örök és esendes.

„Ű honából ne sirjuk vissza,
A sír magánya szent és tiszta,
Tavaszi virági állásatok!
Szivfájtó öntudat nélkül,
Hadd aludja az örök álmat!”

ds.

LEGÚJABB.

A nemzetgyűlés.

Budapest, ápr. 21.

A nemzetgyűlés mai ülését 11 óra-nyitotta meg Rakovszky István elnök. A jegyzőkönyv felolvasása után Sándor Pál szólalt fel és kérte a Ház határozat-képességének a megállapítását. Mint-hogy 40-nél több képviselő van jelen, a Ház határozatképes. Ezután a jegyző-könyvet hitelesítették. Drózy Győző

interpellációra kért és kapott engedélyt. Azután a kormány programja feletti vitára tért át a Ház. Az első szónok: Rassay úgy látja, hogy annak a jelenségnek vagyunk szemtanui, hogy néhányan a főurak és főpapok közül a nemzet nagy tervével szemben a maguk terveit, és szándékait akarják érvényesíteni. A leg-utóbbi kormányválságot úgy állították be, mintha ez személy miatt történt volna, holott ennek más oka volt. Az egyik fő-pap a királykérdés megoldását elsőrendű kérdésnek tartotta. A terület visszaszer-zése hamarabb elérhető szabad király-választással, mint legitimitással, mert a legitimitást az Osztrák-Magyar monarchia visszaállítására törekednek. Ezután Tomcsányi állott fel szóialásra. Utána — óriási zajban — Beniczky Ödön szóial fel mentelmi jogának megsértése miatt, kit az elnök kijelentéseiert többször rendre-utasított.

(Lapunk zártakor a gyűlés még folyik.)

Helyreigazítás.

A Dunántúli Hazánk folyó évi január hó 23-án megjelent számában: „Hogy örvendezik a kis Jámbor” című, személyemmel foglalkozó cikkre vonatkozóan az 1914. évi XIV. t. cikk 20. §-ában irt helyreigazítási jogomról fogva kijelentem, hogy teljesen valóban a cikknek az az állítása, hogy én a Pesti Mirlaphoz leszer-ződtem. A Pesti Hirlap felelős szerkesztőjének nyilatkozatával igazolhatom, hogy a Pesti Hir-lap sem velem, sem mással az én leszerző-désemről soha nem is tárgyalt.

Németh József
felelős szerkesztő.

Előfizetőink b. figyelmébe!

A Ker. Kisgazda- és Földmives-Szövetség folyó hó 16. és 17. napján Pápán megtartott nagygyűlése alkalmával részletesen foglalkozott a Szövetség hivatalos lapjának, a *Dunántúli Hazánk*-nak ügyével is. Örömmel állapította meg a nagygyűlés, hogy a *Dunántúli Hazánk* rövid fennállása óta, nagy és mulhatatlan érdemeket szerzett, mint az igaz kereszténység és a magyarság eszmájének bátor és törhetetlen szószólója, de mivel sem kisebbek azok az érdemek és eredmények, melyeket a kisgazda- és földmivetsársadalom érdekében vívott harcaiban ért el. Felrátta, megmozgatta Dunántúl egész kisgazda- és földmivetsársadalmát abból a közmondásos nemörődőmségből, mellyel e-ideig sorsát szemlélt. Ma a Dunántúli Hazánk több ezer földmives léleknek szellemi táplálója. Egyhangú örömmel állapította meg a nagygyűlés, hogy a Dunántúli Hazánk miben sem tért el attól az iránytól, melyet megindulásakor maga elé szabott. Amellett, hogy szellemi nivója nap-nap után emelkedik, a közbejött kereske-delmi és ipari nehézségeken, társadalmi meg-rázkódtatásokon is szerencsésen átesett, habár nehéz és megerőltető anyagi áldozatok árán. Magyarország lapjai esaknra kivétel nél-kül már a f. év elején 2 koronára emelték fel egy-egy példány árát, s amely lapok ezt nem tették, kényszerítve lettek erre a nyomdász-trájk következtében beállott magasabb munka-bérfizetések folytán. A Dunántúli Hazánk be-várta tekintetben a nagygyűlés határozatát.

A nagygyűlés egyhangulag kimondotta, hogy tekintve a fentebb előadottakat, tekintettel továbbá azon körülményre, hogy a Dunántúli

Hazánk fölős jövedelme a Ker. Kisgazda és Földmives Szövetség propaganda-álapját képezi s a fölős jövedelem részben a Szövetség ki-adásainak fedezésére szolgál, tekintettel továbbá azon körülményre, hogy a lap a lefolyt nyomdász-trájk, s a nyomdai költségek folytonos eme-lesé következtében ma szinte kényszerhelyzet előtt áll és hogy a kisgazdák és földmivesek érdekeit tovább szolgálhassa és fennállását biz-tosíthassa, kénytelen az előfizetési árakat 1921. évi május hó 1-től mérsékelten felemelni. Még ezen csekély áremelkedés folytán is Magyar-ország legolcsóbb lapja fog maradni.

Előfizetési díjak

1921. május hó 1-től:

Egész évre	160 — K.
Fél évre	80 — K.
Negyed évre	40 — K.
Egy hóra	13-30 K.
Egyes szám ára a példányonként vásárlóknak	2 — K.

Tisztelettel:

a Ker. Kisgazda és Földmives Szövetség.

(Megjegyzés. Azok az előfizetők, kik elő-fizetési díjaikat már beküldötték, addig, míg előfizetésük le nem jár, a lapot a régi áron fogják kapni. Az előfizetési díjak a „Dunántúli Hazánk” kiadóhivatala, Pápa, Jókai-utca 15. címére küldendők.)

HIREK.

— József kir. herceg és Szövet-ségünk. A Ker. Kisgazda- és Földmives-Szövetség lefolyt nagygyűlésén egyhangú lelkes felkiáltással határozta el, hogy mulhatatlan ra-gaszkodásának, szeretetének és hálijának némi-képeni tolmácsolására hódoló táviratot küld József kir. herceghez. A nagygyűlés napján az itt következő táviratot küldte el a királyi Fen-ség címére:

József királyi herceg Őfenségének
Budapest (Vár).

Királyi Fenség!

A „Keresztény Kisgazda- és Földmives-Szövetség”, amelyen Dunántúl több száz kis-gazda és földmives képvisellete vett részt, mely hódolattal üdvözli Fenségében a magyarság szeretett királyi Herceget és Hazánk legnagyobb gazdáját azzal a hódolatteljes kéressel, hogy szivből jövő üdvözlőnkét kegyesen fogadni méltóztatssék.

A Ker. Kisgazda és Földmives-Szövetség nagygyűlése, Pápa.

A Fenségés Űr megértve, átérve a nagygyűlésen résztvett egyszerű, őszinte, de a végső odaadásig ragaszkodó földmives lelkek hálás szeretetét, üdvözlőnkét szivesen fogadni kegyeskedett és viszonozul-ragaszkodásunkért a következő távirati választ küldte:

A Keresztény Kisgazda- és Földmives-Szövetségnek

Pápa.

A Dunántúl több száz községének kisgazdái és földmivesei nevében hozzám intézett szeretetteljes üdvözlőnkét benső köszönetet küldök. A Mindenható leg-teljesebb áldását kérve mindannyiukra, igaz szivből, mulhatatlan ragaszkodással üdvözlőm magyar testvéreimet.

József főherceg.

— Ű járásbíró. A kormányzó, az igazságügyminiszter előterjesztésére Kaposy Arthur dr. pápai bírósági titkár, járásbíróvá nevezte ki, a m. kir. pápai járásbíró-sághoz.

Ezeknek a mulatozásait kell most vagyonválság és egyebek alakjában megfizetnünk, akik ebben a mulatozásban részt sem vettünk. Ha vagyonválság kell, fizessenek azok, akik elherdálták az állam vagyonát. Van még belőle nálunk, még nem vitték ki mindent, ámbar eleget kicsempészték.

Egyforma gondolkodásuk fogjanak össze.

Én akkor, amikor a Kisg. és Földm. Szövetség kociját elindítottam, hogy menjen és szedje fel a keresztény kisgazdákat, akkor, amikor őket egy táborba akarom tömöríteni, meghívtuk közénk a keresztény intelligenciát, a keresztény munkásságot, a keresztény iparoságot, mert akiket egy cél vezet, akiknek egy a gondolkodásuk, egy a szíveresük, azokhoz szívesen megyünk és azok jönnek szeretettel velünk. Osztályuralomról itt nincs szó. Nekünk nem kell diktatúra. Elég volt már a diktatúrából. A keresztény kisgazdák is megunták már a diktatúrát. Önöknek nem kell diktatúra; mi nem követelünk többet, csak egyenlő bánásmódot a többi polgárral. (Ugy van) Egyenlő elbánást, ebben a szegény Csonka-Magyarországban, hogy itt ne legyenek kiválasztott osztályok, kasztok, hanem itt minden polgár egyenlő elbánásban részesüljön. Egyik osztályt ne terhelje meg az állam jobban, mint a másikat. Mert, tisztelt közgyűlés, ha az uszó hajónak csak az egyik oldalát terheljük meg, a legkisebb hullám is felborítja. Ha nem egyenletesen helyezik el a súlyt, az nem tud a hullámokkal megbirkózni. Így van ez az állam hajójával is. Hacsak az egyik néposztályra, ha csak az egyik néprétegre helyezünk minden terhet, akkor az állam hajója is könnyen felborul. Ha megértik fenn is, alant is mindezt, ha megértően fogadják a haza érdekében kifejtett nehézt, de eredményeiben a közre kiszámíthatatlan előnyökkel járó mozgalmunkat, hogyha ezekkel a magasztos, szép, fenséges gondolatokkal ezt a gazdasági harcot végigharcoljuk és ha nemzetmentő munkánk tovább is ezek az eszmék fogják irányítani; akkor hiszem, lesz Magyarország, lesz Kárpátok, lesz Bánság, lesz Erdély és lesz még egy Kárpátoktól körülövezett, zsidómentes keresztény Magyarországnak! (Lelkes éljenés.)

Zsilavy Sándor, lapunk felelős szerkesztője után Schandl Károly emelkedet szólásra a népgyűlés szünni nem akaró meleg, szeretetteljes ovációjára mellett.

Keresztény értelmiség és a kisgazdák.

Tisztelt népgyűlés! Magyar testvéreim! A nemzetgyűlés keresztény kisgazda és Földmives Pártjából való képviselők közül sokan akartak lejönni, de ebben a pillanatban Budapesten súlyos politikai válság van és ez sokakat visszatartott. Dél előtt, délután tanácskozások folynak a pártban, amelyekben ők is részt vesznek és ott iparkodnak ugyanazon elveket szolgálni és diadalra juttatni, amelyekért most itt vagyunk.

Mielőtt a politikai pályára mentem volna, a nagy Széchenyi munkáját tanulmányoztam. Ebből merítettem azt a rendíthetetlen hitemet, hogy ország és a nép csak úgy maradhat fenn, ha ebben a hazában a föld keresztény népe és a keresztény értelmiség összefog. Egyiknek sem szabad a másik rovására cselekedni. Erről a helyről szótok a keresztény értelmiséghez értes meg a keresztény föld népének lelkét és szívét. Évekkel ezelőtt, amikor Budapesten az egyetlen ifjúságát a Széchenyi Szövetségbe tömöríttem, nekik is azt mondtam, menjenek falura, menjenek a magyar faj közé és ölkezzenek vele össze. Megfogadták szavamát. Kimentek

és azt észlelték, hogy a magyar fajtát egy szűr rája, melyet nem vesz észre. Ettől kezdve ez a fiataltság mindent elkövetett a nemzet gerincének megmentésére.

Óri, hogy Dunántul kisgazdái ragaszkodnak a keresztény irányzathoz s ezzel útját vágják annak, hogy a liberálisizmus a kisgazda társadalom hátán kapaszkodjék újra hatalomhoz.

Ha későn jön a földreform, senkinek sem kell a föld.

A magyarságot vissza kell juttatni birtokállományába, a föld, a műveltség, s a tőke terén. Azé az ország, akié a föld. Legyen tehát azé, akinek ez a haza, a haza minden rőge, minden időben, jó és viharvert keserű napokban is: szent volt. (Ugy van!) A földreform célja, hogy a magyar fajnak visszaadja a földet. Nagy kár az elvesztett hónapokért, melyek elmúltak a reform végrehajtása nélkül. Addig-addig késlekednek, míg rájön a mezőgazdaságra a rossz idő, a rossz gazdasági viszonyok, mert ekkor már nem kell senkinek sem a föld. (Ugy van!)

Pénzkérdésünk és a mezőgazdaság.

A pénzkérdés megoldásával kapcsolatban az áresésekről szólott s rámutatott, hogy ennek is a mezőgazdaság adja meg az árát.

A mezőgazdaságot válság fenyegeti. Állattenyésztésünket a katasztrófától csak a szárazság megszűnté mentette meg, de a válság azért nem múlt el. Földmives politikánk terén bizonyos mulasztásokat lát, amelyeknek következménye az állatárak egyoldalú árzuhanása. Az állatkivitel már hónapokkal előbb meg kellett volna engedni, akkor most legalább is elértük volna azt, hogy az ipar és kereskedelmi cikkek arányában estek volna az állatárak és nem úgy, hogy ezen az oldalon 30—50%-os áresés mellett az ipar és kereskedelmi cikkek alig mutatnak 2—3%-os áresést. Ez katasztrófális veszedelembé döntheti mezőgazdaságunkat, amely viszont magával fogja rántani a kisipart, a kis kereskedelmet, sőt az értelmiségi osztályt is, tehát a nemzet legértékesebb keresztény rétegeit.

A gabona szabadforgalma is későn jön.

A gabona szabadforgalma is későn jön, ha nem gondoskodunk széles látókörű vámpolitikáról. A világversenly, amely a buzatermő területek nagy kiterjesztésének következménye, a termelési költségeken alul szorítja a magyar buza árát. Amíg a mezőgazdaság kihasználhatta volna a háborús viszonyok konjunktúrális állapotát, addig nem engedték meg, hanem rekvirálások, maximálásokkal szorították vissza a versenytől. Most, amikor alkalom adódna, már olyan gyengé lesz a mezőgazdaságunk ezen a téren, hogy a nagy világpiacon versennyel szemben nem tudja megállni a helyét.

Bortermésünk.

Elmulasztotta a kormányzat — a bortervelet állandó megnehezítése mellett — a magyar bor külföldi piacainak gyarapítását is. Ez a politika viszont a magyar bortermelés súlyos válságát hozhatja ráánk.

Végül sürgette a mezőgazdasági ismeretek nagyobb arányú terjesztését s a talajjavító anyagokról való gondoskodást. A keresztény kisgazda és földmives nép érdekében csak olyan politikát támogathat, mely mindezzel számol.

***

A naggyűlés szinte könnyekig megható ünneplésben részesítette Schandl képviselői beszéde végén, amelynek Kalmár Ferenc kisgazda keresetlen szavakban adott kifejezést.

A hatalmas népgyűlést Zsilavy Sándor, szövetségünk elnöke zárta be, melynek végén a lelkek mélyéből felszakadt a magyarok imája: a Himnusz. Ott zokogott, ott sirt mindegyikünk szívében a keserű panasz:

„Mebűnhődte már e nép a multat s jövődőt”.

Este látogatott bucsuvacsora volt Schandl Károly nemzetgyűlési képviselő tiszteletére a Griff-szálló nagytermében, amely alkalommal Zsilavy Sándor Schandl Károlyt, Schandl Károlyt viszont a Szövetségnek népszerű elnökét ünnepelte meleg, elismerő szavak keretében.

Keresztes Gyula, Szövetségünk elnöki tanácsának tagja, Schandl Károlyról emlékezett meg a tőle megszokott gyönyörű, kerekded beszédében. Hoffmann Gyula (Mindszentkál) úgy az ünnepelet képviselőt, mint a Szövetség ügyvezető elnökét éllette keresetlen, lelkes szavak kíséretében. Szabolcs György (Fityeháza) szintén a fentiekre mondott szívből jövő pohárköszöntőt. Zsilavy Sándor Keresztes Gyula pápai kisgazdára emelte poharát, mely után Keresztes Gyula köszönte meg az ovációt és éllette a vacsorán jelen levő hölgyeket. Varga József (Sikátor) hazafias, lelkesítő beszédében ünnepelte az összes jelenlevőket. Zsilavy Sándor elnök a naggyűlésen megjelent összes közsegekre mondott meleghangú elismerést. Végül Kalmár Ferenc kisgazda ünnepelte Schandl Károlyt.

Gróf Esterházy Jenő

„A bú megejt, a könnyünk im kicsordul,
Elhagyulok, a sir úgy megriaszt,
A fájdalom szétbontja bölcsességünk,
Mint égő láng az olvatag viaszt.
Nincs erőnk, hogy szilárd hittel megálljunk,
A rideg ormon, mely befedi őt,
Csak meghajlunk némán, csendesen
Fájó emléke búcsú árnya előtt.”

zajtalan élet, csendes elmulás, ez volt megírva számodra a végzet könyvében: nemes Esterházy Jenő gróf.

Nem jársz már itt közöttünk halovány arcoddal, melyet oly kevésszer láttunk mosolyogni, mert reád szállott a halál hideg lehellete és itt kellett hagynod azokat, akik igazán szerettek: a Te szegényeidet!

Elment tőlünk lassan, fokoként, hogy hiányát ne érezzük oly fájdalmasan, előbb a birtokát, hatalmas uradalmát hagyta el, majd a várost, majd végül elment mindnyájunktól, akik őt szerették — örökre. Mikor pár évvel ezelőtt bucsút mondott uradalmának és nyugalmat keresni visszavonult az egy szobából álló szerény bécsi lakásba, senki sem hitte, legkevésbé talán ő maga, hogy a játékonyság terén örökléke agilis, mindig mások javáért fáradozó egyénisége oly hamar feltalálja az örök nyugalmat, ahol nincs küzdelem, nincs babér: de nincs bosszú és nincs irigység, csak a mindent elfödő hantok csendes, békés nyugalma.

Gróf Esterházy Jenő nem volt a mi közéletünk mezejére való, melyre főrangú születése tulajdonképpen praedestinálta volna. Neki nem kellett az a tér, ahol urrá lesznek mindenütt és minden vonalon azok, akik csak rombolni tudnak, de alkotáshoz, építéshez sem tudásuk, sem tehetségük, sem türelmük — de szívük sincsen. Az ő hatalmas nagy emberbaráti szíve — legtöbbször az ismeretlenség mezébe burkolódva — a nyomor, a szükség, a keserv szük tereit kereste fel, itt gyújtogatott enyhét adó, boldogító mécsket. Neki az ő nagy szívével jobb volt nem látni, hogy miként halnak meg naponta e hazáért — szájjakkal azok, kik a hazáért élni sem tudnak, fáradni nem akarnak s mogorván fordulnak el nagy gőgös

módjukban, ha egy szegény ványadt kéz, könyvekkel telt, beesett szem kenyerért esdekel.

Gróf Esterházy Jenő nagy volt, mint ember, nagy volt, mint emberbarát az ő egyszerű visszavonultságában is. Az ő nemes élete, egyszerű szerzetesi zárkózottsága, olyan csendes, zaj nélküli volt, mint az árnyas lombok között tovaháladó pataké, mely két kézzel szórta dús lelke nagy kincseit, még akkor is, ha magának talán szűkösen telett. Az ő élete a jólékony-ság volt.

Ki magas rangja mellett szerény, nagy hatalmában visszatarító, bőség közepette mértékletes tudott lenni, már csak azért is jogos igényf tarthat örökös halánkra, tiszteltünkre és megbecsültünkre, mert hogy megmaradhasson az erény újjain, nehezebb akadályokkal, csábítóbb ígéretekkel kellett küzdenie, mint amannak, ki alacsony származásánál fogva inger-telen homályban éli napjait.

Gróf Esterházy Jenő mindenkor Krisztus szellemében cselekedett, mert mindenkor és elsősorban a szegényekért, az elhagyottakért cselekedett; az ő országa nem e világból való volt; kincseit nem e rövid földi élet élveire gyűjtötte, de mások, a szegénység, a nyomor, a szükség enyhítésére, boldogítására használta fel; ő tudott szerény lenni gazdagsága közepette, tudott lemondani, csak azért, hogy jólékony-ságot gyakorolhasson.

Korán költözött el gróf Esterházy Jenő és éppen akkor, mikor még ő reá oly nagy szüksége lett volna a szegénység azon köreinek, melyet az ő nemes, nagy lelke vezetett, istápot és szolgált. De ama nemes harcot becsülettel megharcolta s eltételezt számára az életnek koronája. Megnyugvással szállhatott sírjába, hogy élte köteleiségeit emberfeletti módon teljesítette. Szellemítze visszaolvadt a nagy mindenségbe. Ő megnyugodott, mert nem küzd már tovább e sivár lét bús küzdelmeit — miként mi — rideg és szívfájtó önjudattal. Porló részeinek szelid álmait betakarja az elmúlás sápadtarcu nemtője az örök, bánatos nyugalom fátyolával. Holtteste ott fog pihenni a család nagyjai között a nagyannai sírboltban.

És mi, itlmaradtak sirassuk őt meg a megérdemelt gyász őszinte könnyeivel. Ha látjuk, hogy helyét senki pótolni nem tudja, ne hagyjuk azért lelkünk felett úrrá lenni a vigasztalanság kétségeit, hanem mindnyájan — különösen a nagyok és módosok — mérítsenek munkás és áldozatkész életének példájából tanuságokat; tegye kegyeletos emlékezésünk gróf Esterházy Jenő lelkünkben halhatatlanná. — Kívánjunk neki boldog nyugvást, csöndes álmokat, bucsuzzunk el tőle könnyes szemekkel, borongó lélekkel, de egyszerűen nagy, sötét megnyugvással: hiszen ő már boldog. Bucsuzzunk el tőle, hadd legyen álma örök és esendes.

„Uj honából ne sirjuk vissza,
A sír magánya szent és tiszta,
Tavaszi virági altassátok!
Szívfájtó öntudat nélkül,
Hadd aludja az örök álmot!”

ds.

LEGÚJABB.

A nemzetgyűlés.

Budapest, ápr. 21.

A nemzetgyűlés mai ülését 11 órakor nyitotta meg Rakovszky István elnök. A jegyzőkönyv felolvasása után Sándor Pál szólalt fel és kérte a Ház határozatképességének a megállapítását. Mint-hogy 40-nél több képviselő van jelen, a Ház határozatképes. Ezután a jegyzőkönyvet hitelesítették. Drózy Győző

interpellációra kért és kapott engedélyt. Azután a kormány programja feletti vitára tért át a Ház. Az első szónok: Rassay úgy látja, hogy annak a jelenségnek vagyunk szemtanúi, hogy néhányan a főurak és főpapok közül a nemzet nagy tervével szemben a maguk terveit és szándékait akarják érvényesíteni. A legutóbbi kormányválságot úgy állították be, mintha ez személy miatt történt volna, holott ennek más oka volt. Az egyik főpap a királykérdés megoldását elsőrendű kérdésnek tartotta. A terület visszaszerzése hamarabb elérhető szabad királyválasztással, mint legitimitással, mert a legitimitást az Osztrák-Magyar monarchia visszaállítására törekednek. Ezután Tomcsányi állott fel szólására. Utána — óriási zajban — Bezecsky Ödön szólt fel mentelmi jogának megsértése miatt, kit az elnök kijelentése miatt többször rendretutasított.

(Lapunk zártakor a gyűlés még folyik.)

Helyreigazítás.

A Dunántúli Hazánk folyó évi január hó 23-án megjelent számában: „Hogy örvendezik a kis Jámbor” című, személyemmel foglalkozó cikkre vonatkozóan az 1914. évi XIV. t.-cikk 20. §-ában irt helyreigazítási jogomnál fogva kijelentem, hogy teljesen valótlán a cikknek az az állítása, hogy én a Pesti Hírlaphoz leszerződtem. A Pesti Hírlap felelős szerkesztőjének nyilatkozatával igazolhatom, hogy a Pesti Hírlap sem velem, sem mással az én leszerződésemről soha nem is tárgyalt.

Németh József
felelős szerkesztő.

Előfizetőink b. figyelmébe!

A Ker. Kisgazda- és Földmives-Szövetség folyó hó 16. és 17. napján Pápan megtartott nagygyűlése alkalmával részletesen foglalkozott a Szövetség hivatalos lapjának, a *Dunántúli Hazánk*-nak ügyével is. Örömmel állapította meg a nagygyűlés, hogy a *Dunántúli Hazánk* rövid fennállása óta, nagy és mulhatatlan érdemeket szerzett, mint az igaz kereszténység és a magyarság eszméjének bátor és törhetetlen szószólója, de mivel sem kisebbek azok az érdemek és eredmények, melyeket a kisgazda- és földmivestársadalom érdekében vívott harcaiban ért el. Felrázta, megmozgatta Dunántúli egész kisgazda- és földmivestársadalmát abból a közmondásos nemtörődömségből, mellyel ezideig sorsát szemlélte. Ma a *Dunántúli Hazánk* több ezer földmives léleknek szellemi táplálója. Egyhangu örömmel állapította meg a nagygyűlés, hogy a *Dunántúli Hazánk* miben sem tér el attól az iránytól, melyet megindulásakor maga elé szabott. Amellett, hogy szellemi nivója nap-nap után emelkedik, a közbejött kereskedelmi és ipari nehézségeken, társadalmi megérzékenységeken is szerencsésen átesett, habár nehéz és megerőltető anyagi áldozatok árán. Magyarország lapjai csaknem kivétel nélkül már a f. év elején 2 koronára emelték fel egy-egy példány árát, s amely lapok ezt nem tették, kényszerítve lettek erre a nyomdász-sztrájk következtében beállott magasabb munkabérfizetések folytán. A *Dunántúli Hazánk* be-várta etekintetben a nagygyűlés határozatát.

A nagygyűlés egyhangulag kimondotta, hogy tekintve a fentebb előadottakat, tekintettel továbbá azon körülményre, hogy a *Dunántúli*

Hazánk főlős jövedelme a Ker. Kisgazda és Földmives Szövetség propaganda-alapját képezi s a főlős jövedelem részben a Szövetség kiadásainak fedezésére szolgál, tekintettel továbbá azon körülményre, hogy a lap a Jefeolyt nyomdász-sztrájk, s a nyomdai költségek folytonos emelése következtében ma szinte kényszerhelyzet előtt áll és hogy a kisgazdák és földmivesek érdekeit tovább szolgálhassa és fennállását biztosíthassa, kénytelen az előfizetési árat 1921. évi május hó 1-től mérsékelten felelni. Még ezen csekély áremelkedés folytán is Magyarország legolcsóbb lapja fog maradni.

Előfizetési díjak

1921 május hó 1-től:

Egész évre	160— K.
Fél évre	80— K.
Negyed évre	40— K.
Egy hóra	13-30 K.
Egyes szám ára a példányonkénti vásárlóknak	2— K.

Tisztelettel:

a Ker. Kisgazda és Földmives Szövetség.

(Megjegyzés. Azok az előfizetők, kik előfizetési díjaikat már beklüdték, addig, míg előfizetésük le nem jár, a lapot a régi áron fogják kapni. Az előfizetési díjak a „Dunántúli Hazánk” kiadóhivatala, Pápa, Jókai-utca 15. címére küldendők.)

HIREK.

— József kir. herceg és Szövetség. A Ker. Kisgazda- és Földmives-Szövetség Jefeolyt nagygyűlésén egyhangu lelkes felkiáltással határozta el, hogy mulhatatlan ragaszkodásának, szeretetének és hálájának némi-képeni tolmácsolására hódoló táviratot küld József kir. herceghez. A nagygyűlés napján az itt következő táviratot küldte el a királyi Fenség címére:

József királyi herceg Ófenségének
Budapest (Vár).

Királyi Fenség!

A „Keresztény Kisgazda- és Földmives-Szövetség”, amelyen Dunántúl több száz kisgazda és földmives képviselte vett részt, mely hódolattal üdvözl. Fenségedben a magyarság szeretett királyi Herceget és Hazánk legnagyobb gazdáját azzal a hódolatteljes kéressel, hogy szívből jövő üdvözlötünket kegyesen fogadni méltóztatassék.

A Ker. Kisgazda és Földmives-Szövetség nagygyűlése, Pápa.

A Fenséges Úr megérte, átézve a nagygyűlésen résztvett egyszerű, őszinté, de a végső odaadásig ragaszkodó földmives lelkek hálás szeretetét, üdvözlötünket szívesen fogadni kegyeskedett és viszonzásul ragaszkodásunkért a következő távirati választ küldte:

A Keresztény Kisgazda- és Földmives-Szövetségnek

Pápa.

A Dunántúl több száz községének kisgazdái és földmivesei nevében hozzám intézett szeretetteljes üdvözlétért benső köszönetet küldök. A Mindenható legteljesebb áldását kérve mindannyiukra, igaz szívből, mulhatatlan ragaszkodással üdvözlöm magyar testvéreimet.

József főherceg.

— Uj járásbíró. A kormányzó, az igazságügyminiszter előterjesztésére Kapossy Arthur dr. pápai bírósági titkár, járásbíróvá nevezte ki, a m. kir. pápai járásbíróvához.

— **Megdrágul a vasút?** Az utóbbi időben gyakran halljuk a közönség körében a keletlenül hirt, hogy ismét drágább lesz a vasút június hó-elsejétől. Mint illetékes helyről értesülünk, a hírek semmi alapja nincs, mert sem az Államvasutak igazgatósága, sem a kereskedelemügyi minisztérium a vasuti díj-szabás felemelésére nem is gondol.

— **Árzuhanás a nagykanizsai hus-piacon.** Az élőállatok folytonos csökkenése következtében a husárak, ha nem is éppen nagy, de mégis olcsóbbodást mutatnak, nem kis öröme a szegény fogyasztóknak. Az egyik nagykanizsai mészáros azonban, olyan olcsó árakat szabott, hogy szenáció számba megy, nemcsak Nagykanizsán, hanem az egész környéken. Ime példaképen az olcsó husárak; marhahus kg.-ként 20, 30 és 40 korona, zsír 45 korona. Fél kg. sertés húst és fél kg. zsírt ha vásárolt valaki egyszerre, mindössze 60 koronát fizetett. Természetesen a mészáros kollégái között nagy felháborodást keltett az olcsósági hullám és loholtak a rendőrségre, hogy feljentsék az olcsó hentest, azt állítva róla, hogy romlott húst mér. A rendőrség azonnal kiszáll a helyszínére s megállapította, hogy a legprimább hus vásárolható a feljelentett mészárosnál. Természetesen a közönség tömegesen tödült az olcsó bódéhoz, s míg a többi mészárosnak minden árúja megmaradt, addig az olcsó mészáros minden árúját eladta.

— **Megszűnik a vasuti forgalom korlátozása.** A magyar államvasutak igazgatóságától eredő értesítés szerint a kedvező időjárás következtében elérhető szénmegtakarításra való tekintettel folyó hó 23-tól kezdve a személyforgalom terén a szombati korlátozás teljesen, a vasárnapi korlátozások részben meg lesznek szüntetve. Bővebb felvilágosítást az állomásokon kifüggesztett hirdelmények nyújtanak.

— **Esős, hideg időjárás Csonka-Magyarországon.** Csonka-Magyarország minden részéről esős, hideg időjárást jelentenek, a hőstüljedés mindenhol érezhető, úgy a keleti, mint a nyugoti megyékben, éjjeli fagy azonban nem fordult elő. Az oly régóta várt eső mennyisége az egész országban elég nagy volt úgy, hogy pl. az Alföldön meghaladta a 10 millimétert, Szombathelyen újabbban 8, Kaposvárott 4, Keszthelyen 5, Kecskeméten 2, Balassagyarmaton 3, Békéscsabán 7, Halason 4, Szentesen 6, Tokajban 9 milliméter eső volt. A hőmérséklet Budapesten 11 fok, Szombathelyen 3, Kaposvárott 4, Szegeden 7, Debreczenben 5, Keszthelyen 2 és Magyaróvárott 2 fok.

— **Új sörárak.** A hivatalos lap közli az Országos Árvizsgáló Bizottság rendeletét, mely az új sörárakat a következőképen szabályozza: palack sör: hét fokos 11 K, tíz és fél fokos 13:50 K, tizenhárom fokos sör 16 K. Pohár sörök: hét fokos sör: egy pohár 4:50 K, korsó 7:50 K, tíz és fél fokos sör: egy pohár 6 K, korsó 10 K, tizenhárom fokos sör: egy pohár 8 K, korsó 13:50 K. A rendelet kötelezi a sörgyárakat, hogy úgy a nevet, mint a sör fokát fel kell tüntetni.

— **Munkaközvetítés.** A győri hatósági munkaközvetítő hivatal értesítése szerint foglalkozást kaphatnak Győrött: 4 gyárimunkás, 3 kosárfonó, 1 férfiszabó, 6 háziújszóló, 8 tanonc ipari szakmunkára. Vidéken: 4 kerékgyártó, Pápa 4 tűzoltó. Foglalkozást keres: 2 ács, 3 asztalos, 1 bádogos, 1 szerelő, 2 cserép- és palafedő, 7 cipész, 2 cukrász, 8 gépész, 3 gépkezelő, 22 napszámos, 4 kárpitos, 8 kovács, 5 lakatos, 1 mészáros, 1 nyomdász, 1 rézműves, 3 sütő, 3 férfiszabó, 2 vasesztorgályos, 5 magániszervizelő, 3 kereskedősegéd, 6 házi szolgáló, 7 kocsis. Bővebb felvilágosítás a város fűgyi osztályánál nyerhető.

— **Nincs elég takarmány.** A hosszan tartó száraz időjárás nemcsak a gabonaneműekben okozott nagy károkat, hanem a vetett takarmányok kelését is erősen hátráltatta, ezért a búkköny, a széna és mohar rendkívüli nagy mértékben megdrágult. Pár héttel ezelőtt még voltak vidékek, ahol 250—300 koronáért lehetett szénát venni métermázsánként, most azonban már 400—450 korona. A mostani jótékony eső bizonyára nagy hatással lesz nemcsak a takarmányra, hanem a takarmányfélék árára is.

Szerkesztő: Dienes Sándor.

Laptulajdonos: Zsilavy Sándor.

Pápa, 1921 Főiskolai könyvnyomda.

Ügyes, fiatalembert

(18—22 évest) jól jövedelmező

pályára rövid idő alatt kitanítanék.

Heti kezdőfizetés 300 korona.

Jelentkezni Márton István-utca 4. sz. alatt lehet.

Föld-eladás.

A város belterületén
11 magyar hold
kittünő föld eladó.

Bővebb értesítés megtudható szerkesztőségünkben, Jókai Mór utca 15-ik szám alatt.

Öt szobás lakás,
egy 4 lóra és egy 10 drb. szarvasmarhára készült istálló, kocsiszin, pajta és magtár, 2583 □-öl területen 156 drb. termő gyümölcsfával
Pápa eladó.

Tudakozódhatni Asztalos Sándornál Pápa.

Egy bolti berendezés
eladó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető
Kozma Mártonnál, Bakonyszentivánon.

Értesítjük tisztelt vevőinket, hogy a legújabb divatu tavaszi és nyári

modellek megérkeztek.

Szalmakalapok átvarrását, vasalását, valamint férfi filc- és keménykalapok tisztítását és vasalását a legrövidebb idő alatt elkészítjük.

Tisztelettel: **Ludvig Nővérek**
Pápa, Márton István u. 4.

HIRDETMÉNY.

A PÁPAI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

LVIII. üzetévi

RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

f. 1921. évi április 24-én vasárnap d. u. 3 órakor tartja meg Pápa, saját üzleti házában nagytérképében, melyre a t. részvényesek azon figyelemzetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 27. §-a értelmében szavazati jogát csak az a részvényes gyakorolhatja, aki a saját nevére legalább 60 nappal előbb átírt részvényét — le nem járt szelvényeivel együtt — a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal az intézet pénztárába leteszi.

Megjegyeztetik, hogy az alapszabályok 29. §-a értelmében 10 részvény jogosít egy szavazatra s 30-nál több szavazattal egy részvényes sem gyakorolhat.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése és az 1920. évi zárszámadás és mérleg tárgyalása, azok felett határozathozatal s a felmentvény megadása.
2. Az elnök, alelnök, ügyész, igazgatósági tagok, főkönyvelő és pénztáros jutalékának megállapítása.
3. A felügyelő-bizottsági tagok tiszteletdíjának megállapítása.
4. A napibiztos díj megállapítása a f. 1921-i rendes közgyűléstől az 1922-i rendes közgyűlésig.
5. Az intézeti tisztviselők és hivatalosolgák részére rendkívüli drágasági pótlék megállapítása.
6. A tiszta jövedelemnek az alapszabályok 16., 32., 143. és 144. §-ai alapján leendő felosztása.
7. Az alapszabályok 2. §-ának bővítése.
8. Az alapszabályok 30. §-a értelmében beadható indítványok tárgyalása.
9. A részvénytársasági elnöknek 9 évi időtartamra való megválasztása.
10. A részvénytársasági alelnöknek 9 évi időtartamra való megválasztása.
11. Tizenöt igazgatósági tagnak három évi időtartamra való megválasztása.
12. Hat felügyelő-bizottsági tagnak három évi időtartamra való megválasztása.
13. Tizenöt igazgató-tanácsagnak egy évre való megválasztása.

Egyidejűleg értesítettnek az érdekeltek, hogy a felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg s a közgyűlés előterjesztendő igazgatósági és felügyelő-bizottsági évi jelentéseket a közgyűlést megelőző 8 napon át az intézet hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetik.

Kelt Pápa, 1921. évi április hó 3. napján.

A Pápai Takarékpénztár igazgatósága.

Tocsik és Mika

rőfös-üzlete Pápa Főtér 21. szám.

Gyolcs, vászon, siffon, kanavász, festett karton, férfi- és női pamut- és gyapjuszövetek, barchet-árak, finom grenadinok, fejkendők stb., mindenféle rőfös-árak dús választékban. — Szolid keresztfény kiszolgálás!